

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΖΗΤΗΣΗ, ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

- Οι καμπύλες ζήτησης και προσφοράς είναι αναγκαίες για να προσδιορίσουν την τιμή στην αγορά.
- Η εξομοίωσή τους καθορίζει την τιμή και τη ποσότητα ισορροπίας, δηλαδή την τιμή όπου οι αγοραστές και οι πωλητές του προϊόντος ή της υπηρεσίας αγοράζουν και πουλούν την ποσότητα που μεγιστοποιεί την χρησιμότητα μεν των καταναλωτών, τα κέρδη των παραγωγών.

ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

- Άπαξ και βρεθεί το σημείο ισορροπίας δεν υπάρχει λόγος να μετατοπιστούμε από αυτό εκτός εάν επέλθουν σημαντικές αλλαγές σε μια από τις μεταβλητές που επηρεάζουν είτε τη ζήτηση είτε τη προσφορά.
- Εάν π.χ. η τιμή ισορροπίας στην αγορά υπολογιστών είναι 1200 ευρώ για ένα συγκεκριμένο μοντέλο και η ζήτηση και η προσφορά είναι 5000 υπολογιστές, δεν υπάρχει λόγος να μετατοπιστούμε από το σημείο αυτό εκτός εάν οι προτιμήσεις των καταναλωτών αλλάξουν ή η τιμή ενός εξαρτήματος του υπολογιστή αυξήθηκε και αυτό επηρέασε το κόστος των υπολογιστών, κτλ.

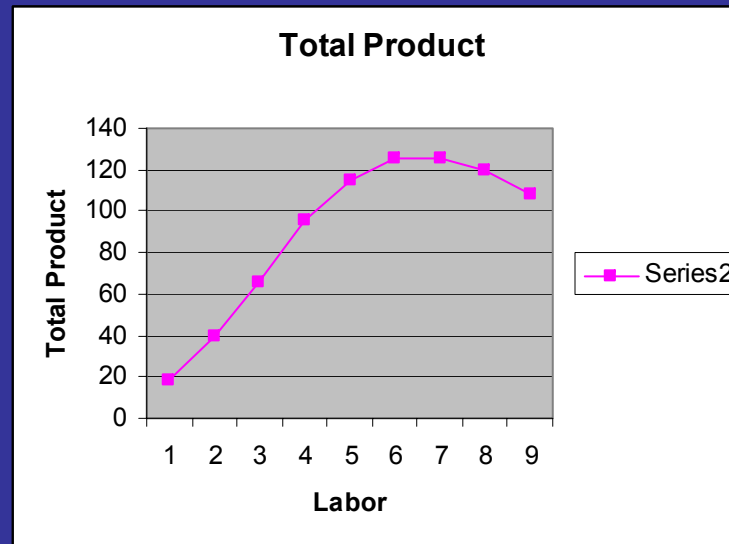
Βραχυπρόθεσμη & Μακροπρόθεσμη περίοδος

- Για να μπορέσουμε όμως να υπολογίσουμε την παραγωγικότητα της εργασίας θα πρέπει να απομονώσουμε τον παράγοντα αυτόν από τους άλλους παράγοντες κρατώντας τους σταθερούς και μεταβάλλοντας μόνο τον συντελεστή εργασίας.
- *Βραχυπρόθεσμα* η επιχείρηση δεν μπορεί να κάνει διαφορετικά.
- Για να αυξήσει η επιχείρηση την παραγωγή της, συνήθως ο συντελεστής εργασία μεταβάλλεται πιο εύκολα από τους άλλους παράγοντες.
- *Μακροπρόθεσμα* όμως η επιχείρηση είναι ικανή να μεταβάλλει όλους τους συντελεστές παραγωγής.

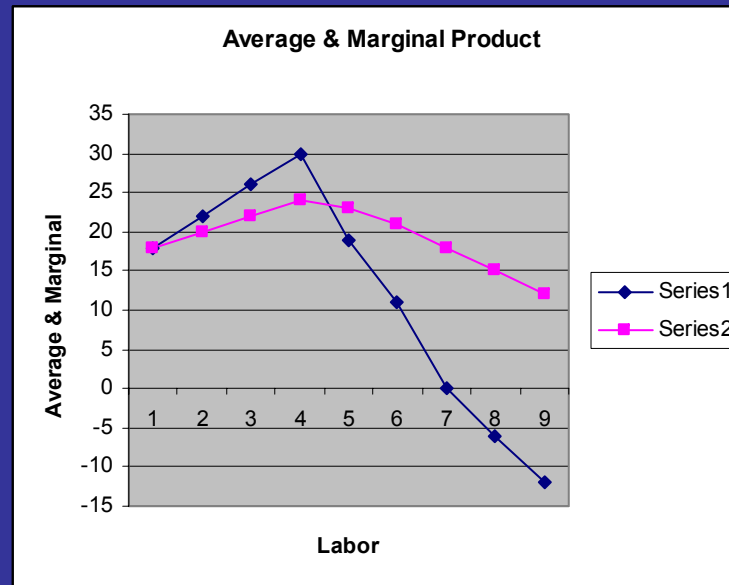
Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Αν και μπορούμε να υποθέσουμε ότι όλοι οι εργάτες είναι εξίσου αποτελεσματικοί, η συνεισφορά του κάθε ενός στην συνολική παραγωγή δεν είναι η ίδια.
- Στο παράδειγμα που ακολουθεί ενώ ο πρώτος εργάτης παράγει 18 μονάδες, ο δεύτερος συνεισφέρει 22 μονάδες και ο τρίτος 26 ενώ ο τέταρτος 30.
- Μετά από αυτόν η συνολική παραγωγή συνεχίζει να αυξάνεται αλλά με χαμηλότερο ρυθμό.
- Αυτό συμβαίνει γιατί στην αρχή ο αριθμός των εργατών είναι πολύ λίγος σε σύγκριση με τους σταθερούς συντελεστές, ιδιαίτερα το κεφάλαιο.
- Η παρουσίαση ενός μόνο εργάτη δεν επιτρέπει την εξειδίκευση ούτε την κατανομή της εργασίας σε καθήκοντα , έτσι δεν μπορεί να αυξηθεί η παραγωγικότητα.

Η ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η ΟΡΙΑΚΗ & Η ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Ο νόμος της φθίνουσας οριακής παραγωγικότητας

- Ο νόμος της φθίνουσας οριακής παραγωγικότητας περιορίζει τις δυνατότητες παραγωγής μιας επιχείρησης βραχυπρόθεσμα.
- Η επιχείρηση για να μπορέσει να αυξήσει την παραγωγή της χρειάζεται να επενδύσει σε κεφαλαιουχικό εξοπλισμό. Αυτό το επιτυγχάνει μακροπρόθεσμα.
- *Εν τω μεταξύ, μετά από ένα ορισμένο σημείο η οριακή παραγωγή μειώνεται κάθε φορά που αυξάνουμε τις ποσότητες του μεταβλητού συντελεστή παραγωγής ενώ κρατάμε συνεχώς σταθερούς τους άλλους συντελεστές.*

Ο νόμος της φθίνουσας οριακής παραγωγικότητας

- Αυτή η σχέση ισχύει κάθε φορά που κρατάμε ένα συντελεστή σταθερό και αυξάνουμε συνεχώς τον αριθμό των μεταβλητών συντελεστών.
- Αυτός είναι ο νόμος της φθίνουσας οριακής χρησιμότητας.
- Όπως φαίνεται από το διάγραμμα, ο νόμος της φθίνουσας οριακής παραγωγικότητας ισχύει βραχυπρόθεσμα και αρχίζει να εμφανίζεται από το σημείο όπου το οριακό προϊόν είναι στο υψηλότερο επίπεδο

Αποτελεσματική χρήση των συντελεστών παραγωγής

- Εάν η επιχείρηση χρησιμοποιεί δυο συντελεστές παραγωγής, κεφάλαιο και εργασία, το κόστος παραγωγής ελαχιστοποιείται (και το κέρδος μεγιστοποιείται) όταν ισχύει η ακόλουθη σχέση.

$$\frac{MP_K}{P_K} = \frac{MP_L}{P_L}$$

απόδοση παραγωγής

- Όταν η συνολική παραγωγή (Q) διπλασιάζεται όταν όλοι οι συντελεστές αυξάνονται κατά ήμισυ ($\frac{1}{2}$), λέμε ότι η απόδοση παραγωγής είναι αυξημένη.
- Όταν η συνολική παραγωγή (Q) διπλασιάζεται όταν όλοι οι συντελεστές τετραπλασιάζονται, λέμε ότι η απόδοση παραγωγής είναι μειωμένη.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

- Υπάρχουν περιπτώσεις που ο επιχειρηματίας μπορεί να υποκαταστήσει τους συντελεστές παραγωγής και αυτό είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον όταν οι σχετικές τιμές των παραγόντων παραγωγής μεταβάλλονται.
- Εάν δηλαδή η τιμή του κεφαλαίου αυξάνεται σχετικά με την εργασία, και τα δυο είναι υποκατάστατα, ο επιχειρηματίας θα χρησιμοποιήσει περισσότερη εργασία και λιγότερο κεφάλαιο και αντιστρόφως.

Οικονομική και τεχνολογική αποτελεσματικότητα

- *Η μέθοδος που χρησιμοποιεί τους λιγότερους συντελεστές παραγωγής είναι η πιο αποτελεσματική από τεχνολογική άποψη.*
- *Η μέθοδος που κοστίζει λιγότερο είναι η πιο αποτελεσματική από οικονομική άποψη.*
- *Παράδειγμα.*

Οικονομική και τεχνολογική αποτελεσματικότητα

Μέθοδος	K	L	Εβδομαδιαία παραγωγή
A	100	500	10000
B	180	900	10000
Γ	50	800	10000

Οικονομική και τεχνολογική αποτελεσματικότητα

- Η μέθοδος Β είναι η λιγότερο αποτελεσματική από τεχνολογική άποψη συγκριτικά με τις Α και Γ. Οι Α και Γ είναι εξίσου αποτελεσματικές.
- Από οικονομική άποψη η Γ είναι πιο αποτελεσματική όταν οι τιμές του κεφαλαίου είναι 40 ευρώ και της εργασίας 5 ευρώ.
- Κόστος
 - $CA = (100 \times 40) + (500 \times 5) = 6500$
 - $CG = (50 \times 40) + (800 \times 5) = 6000$

Οικονομική και τεχνολογική αποτελεσματικότητα

- *Εάν οι τιμές του κεφαλαίου είναι τώρα 20 ευρώ για το κεφάλαιο και 10 για την εργασία, το κόστος της κάθε μιας θα είναι*
- $CA = (100 \times 20) + (500 \times 10) = 7000$
- $CG = (50 \times 20) + (800 \times 10) = 9000$
- *Από οικονομική άποψη η Α είναι τώρα πιο αποτελεσματική από την Γ.*

Ο λόγος της οικονομικής αποτελεσματικότητας

- Εάν η παραγωγή είναι διαφορετική για κάθε μέθοδο τότε υπολογίζουμε τον λόγο της οικονομικής αποτελεσματικότητας, δηλ.
- EER (economic efficiency ratio) = (αξία παραγωγής / κόστος των συντελεστώ παραγωγής)
- Όσο μεγαλύτερος ο λόγος τόσο πιο αποτελεσματική η μέθοδος από οικονομική άποψη.

Ο λόγος της οικονομικής αποτελεσματικότητας

Μέθοδος	K	L	Εβδομαδιαία παραγωγή
A	100	500	10000
Γ	50	800	11000

Ο λόγος της οικονομικής αποτελεσματικότητας

- Εάν οι τιμές του κεφαλαίου είναι 20 ευρώ για το κεφάλαιο και 10 για την εργασία και η τιμή του παραγομένου προϊόντος 5 ευρώ το κάθε ένα, τότε η αξία παραγωγής από τη μέθοδο Α είναι 50000 (δηλ. $50000 = 10000 \times 5$) και για την μέθοδο Γ είναι 55000 (δηλ. 11000×5).
- $EERA$ (economic efficiency ratio) = $(50000 / 7000) = 7,1$
- $EER\Gamma$ (economic efficiency ratio) = $(55000 / 9000) = 6,1$
- Η μέθοδος Α είναι πιο αποτελεσματική από οικονομική άποψη. Για κάθε ευρώ που σπαταλάει για τους συντελεστές παραγωγής, η επιχείρηση λαμβάνει 7,10 ευρώ για το προϊόν της ενώ μόνο 6.1 ευρώ από την μέθοδο Γ.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ (G7)

- *Η παραγωγικότητα εργασίας μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο και αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον διότι είναι ένας παράγοντας που καθορίζει την ανταγωνιστικότητα μιας χώρας στο εσωτερικό και ειδικά στο εξωτερικό.*

Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ (G7)

Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ (G7)		
	Ετήσια μεταβολή	Ετήσια μεταβολή
Χώρα	1980-1989	1990-1999
Γαλλία	4,1	4,0
Ιταλία	4,0	2,7
Αγγλία	3,9	2,4
Ιαπωνία	3,0	1,5
ΗΠΑ	2,8	3,0
Γερμανία	2,6	4,6
Καναδάς	1,7	1,7